

Népi Hírlap

Onor. Biblioteca Universității din Cluj

Sibiu

Megjelenik minden nap a vasárnapokat és ünnepeket
követő napok kivételével

Felelős szerkesztő:
Dr. PUHALA SÁNDOR

Ziarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)

Alapította:
Dr. VUCHEŢICH ENDRE és Dr. VARNAY ELEMÉR

Népiség

- népközösség - erőforrás

Írta: FARAGÓ VILMOS (Aninoasa-Aninoşa)

A magyar népközösség szemléletének alapja a népiség. Nem a népesség, amely mint neve is kifejezi, csak hasonló a néphez, de lényegében nem az.

Népiség: belekapcsolódás a nép vérkeringésébe. Népiség: gazdasági és szellemi közösség a néppel, a nép hagyományával, eszjárásával és életszemléletével, azonoság az európai élet fokára emelve.

Népiség: mindenben keresetül átélni a népi szellemet. Minden kisebbségi magyarnak, s elsősorban a vezetőknek kötelessége megismerni a népi sorsot nemcsak adatok és számok útján, hanem személyeken és élményeken keresztül. Nem másolhatunk le semmiféle reandszert. Ha azokban nem lesz lényeg és szellem, — képtelenek lesznek alkotó erővé válni.

Népiség: ha az életünket érintő kérdést abból a szempontból nézzük, amely nemcsak az egyén, hanem az egész népközösség számára mutatja a legelőnyösebb képet, s törekvésünk ezen átmérője kell, hogy minden kisebbségi magyarnak a népközösség jegyében felismert népi kötelességek munkaterevé váljék. Különböző gondolkodásu, de egyazon népiségű egyéneknek az legyen az álláspontja, hogy népi életünket érintő kérdésben nem önmaga vagy csoportja, hanem a közösség érdeke szerint dönt és cselekszik, amint azt a népiség alapján éppen a sors. Illetve népközösség megjelöli. És ez a döntés minden más állásfoglalásnál keresztényibb. A kereszténység a népközösség gondolatának egész tartalmát magában hordja. Vagy talán új találmány-e a népközösség gondolatából folyó szociális igazságosság, méltányosság, szeretet, erőlködés, stb.?

Visszavonhatatlanul szükséges általános népi életünket érintő kérdések megoldásánál az együttműködés, a népiség eszméje erős összekötő kapocs legyen. A népiség gondolata olyan jegyek összessége még elméletben is, amely minden, kisebbségi magyar gondolkodásában megtalálható.

A népközösség eszméje, amelynek alapja a népiség, ha burkoltan is, de minden kisebbségi szellemi megvilágításban kezdettől fogva jelen volt, benne élt minden megmozdulásban, élető erejének jótékony hatása minden kezdeményezésen meglátott, a nép-test szétválasztásának elűzése, az élettel összefüggő rejtelmek valókat ez. Isteni parancsból folyó erkölcsi törvény öntudatlan felszínre törésének is mondhatjuk, vagy ha úgy tetszik, értelmét és értékét a társadalmi élet törvényeivel is magyarázhatjuk, de egyöntetűen tudjuk, hogy szükséges, hogy meg kell előtte hajolni, életmódunk urává kell tennünk, mert népi életünk alapvető parancsát hordja magában.

A keresztény szememben gondolkodó kisebbségi magyarságnak ma legfőbb gyakorlati célja a legkeresztényebb gondolatnak, a népiségnek alapuló népközösség gondolatának megerősítése, mert hiszen a gazdasági élet fellendülésének lehetősége és a szociális viszonyok javulásának záloga is benne van ebben az eszmében.

Szükséges, hogy a népközösség eszméjében, szíve automatikusan, minden ellentét nélkül összetalálkozzunk. Mert a népiség tartalmában csak a helyzetnek megfelelő, a körülményekből folyó gazdasági, szociális, főként pedig kulturális életünket érintő eszmék foglalnak helyet, vagyis a realitás felismerése és a következőkhez való vonása. Ebben a következőkben pedig biztos, hogy egyik leszünk. Nem lehet, nem szabad, sem nemzetek fölötti elvi érdekek szolgálatában az erőt felmorzsolnunk, sem túlzott nemzetiségű heveséssel a megértést szétvannunk, mert ez gyengíti, felőrli a közös népi erőt. Azért van szükségünk népközösségre, hogy legyen apunk, amire népi értékeinket felépíthetjük.

A népiségnek nincs sajátos erkölcsi tartalma, de a népközösség eszméjébe mindenki a maga hitét és meggyőződését viszi bele. A népközösség nem mérték, amely elcsúsztatja és viszonyainkat értékeljük, hanem eszköz, a közös ideálmunka eszköze, a védelmi élet erőforrása. A kisebbségi magyarság népiség gondolata a népközösség eszméje helyzeti eszme, egyen korcszerű, amennyiben a múlt idők individualizmusával össze nem egyeztethető. Ezért keresztényibb minden eddigi népi gondolatnál. Végül nemcsak népi, vagy eszmei problémák, hanem társadalmi ténybeli megmaradásunknak a problémája, az élet küzdelmeiben a választott közös védekezés egyetlen útja: népi életünk erőforrása.

A kaukázusi arcvonalon

Adáz erdei kézitusaiban ujabb fontos magaslati állásokat foglaltak el a német csapatok

Az Ilmen-tótól délkeletre öt szovjet hadosztályt és két lövészdandárt megsemmisítettek

A német vezéri főhadiszállásnak pénteken délelőtt kiadott hárterei jelentése szerint a Kaukázus vidékén a támadó német csapatok tovább nyomulnak előre és eikeredett erdei közelharcokban újabb magaslati állásokat foglaltak el.

A Don-fronton a román és olasz csapatok visszautasították az ellenség előretöréseit.

A középső frontszakaszon eredményes rohamvállalkozással számos földalatti erődítményt és harci állást semmisítettek meg védőikkal együtt és nagyobb számú hadifoglyot ejtettek.

Az Ilmen-tótól délkeletre a véderő csapatai, az SS-alkulatok és a légi fegyvernem szárazföldi egységei, a légi erő hatásos támogatásával, több napig tartó kemény harcokkal fontos terepet foglaltak el és öt szovjet hadosztályt, valamint két lövészdan-

dárt szétverték, illetve megsemmisítettek. Szeptember 27 óta 3288 hadifoglyot ejtettek és tizenhárom gránátvetőt és nagymennyiségű más gyalogsági fegyvert zsákmányoltak vagy megsemmisítettek.

A Szovjet más, véres veszteségeire való tekintet nélkül, a megszállt szovjet katonák holttesteit háromszorosan felülmúlják a hadifoglyok számát.

Egy brit repülő eredménytelen nappali zavaró támadása után éjszaka egyes brit repülőgépek a német öböl fölé repültek. Egy támadó gépet lelőttek. Egy másik brit repülőgép a nyugatfranciaországi partvidék elleni támadás során zuhant le. Tegnap hajnalban néhány ellenséges repülőgép Németország nyugati területe ellen kísérelt meg támadást. A csekély számban ledobott robbanó bombák kárt nem okoztak.

A brit hadügyminisztérium képmutató nyilatkozata

A német véderő főparancsnoksága október 7-iki közleményére, amelyben bejelentette a megtörtöltékedéseket a Dieppennél és Serque szigetén fogságba került német katonák megbilincselése miatt, az angol kormány csak mentegetőzésekkel válaszolt és olyan német hadifoglyok kijelentéseire hivatkozott, akiket nem kötöztek meg.

Egyben kijelentette, hogy a csatatéren elfogott katonák megbilincselését nem hagyta jóvá és a jövőben sem helyeselt. Arra azonban nem válaszolt, hogy az igazságtételtől megkülönböztetve, hogy a német katonákat durva módon mégis megkötözték és ezért október 8-án déli tizenkét órakor 107 brit tisztet és

1269 brit altisztet, valamint katonát, akiket Dieppennél fogtak el, az előzetes bejelentés értelmében megbilincseltek. A tábori lelkészeket, az egészségügyi személyzetet, a sebesülteket és betegeket nem kötözték meg.

Október 8-án este a brit hadügyminisztérium közölte, hogy október 10-én délelőtt ugyanannyi német hadifoglyot kötöznek és bilincselnek meg. Amennyiben ez megtörténik, akkor a német véderő főparancsnoksága

október tizedikén háromszorannyi brit hadifogly megkötözését és megbilincselését rendeli majd el.

A Szovjet történelmének legsúlyosabb tele előtt áll

Madridból jelenti a Német Távirati Iroda: A londoni Daily Mail egyik munkatársának tollából cikk közöl. Az angol újságíró az elmúlt tele a Szovjetben töltötte és megállapítja, hogy a most közeledő télen a bolsevisták helyzete a lehető legválóságosabb lesz. A cikket az egyik madridi lap részben közli és az a következőket mondja:

— Ami a közeledő szovjet telet illeti, nincsen szükség hosszas magyarázatokra, mert a tények magukért beszélnek. Aki velem együtt volt a Szovjetben, megállapíthatja, hogy

a hárteréről az országba szállították az elhullt állatok tetemét, hogy a lakosság azt elfogyassza.

Az élelmiszeradagok egészen kicsik és a lakosság az üzletek előtt hosszú sorokban kénytelen álldogálni. Már a múlt télen elég nagyra rugott az éhenhaltak száma. A szénhiány olyan nagy volt, hogy Lenin-grádban kivágták az utcai fákat,

lerombolták a fából épült házakat és elégették.

Nem tűnik tehát tulzásnak, ha azt állítjuk, hogy a Szovjet történelmének legkeményebb tele előtt áll — fejezi be cikkét az angol újságíró.

OLASZ HADIJELENTÉS

Rómából jelenti a Rador: Az olasz hadsereg főhadiszállása közli, hogy az elalameini frontszakaszon gyenge hadműveleti tevékenység volt. Egy angol repülőgépet lelőttek és a délafrikai pilótát foglyul ejtették. Egy másik brit repülőgép, amelyet telitalálat ért, égvé lezuhant. Október 7-én délután brit vadászipilóták alacsony repülve gépfegyverrel löttek a Folgore hadosztály egészségügyi csapataira, amelyek járművein jól ládszódtak a vörös keresztet. A sebesült és orvosi kezelésben levő katonák közül három meghalt, tizenkettő pedig súlyos sebeket szenvedett

Az első rendelet, amelyet nem Sztalin írt alá

Szochkolmból jelenti a Rador: Moszkvából érkezett hírek szerint az új szovjet hadügyi népbiztos rendeletet írt alá, amellyel kilenc katonai és politikai ténáncsost hadosztály ábornokká nevezett ki. Ez volt az első rendelet, amelyet Sztalin nem írt alá.

A SZOVJET UTÁNPÓTLÁSI VONALAK BOMBÁZÁSA

Berlinből jelenti a Rador: Október 8-án Sztalin-

grád északi negyedében a német csapatok eredményesen küzdöttek a házak romjai között és utcákon bevezetett szovjet ellenállási fészkek ellen. Az ilyen harcokra felkészült német légierő és a légvédelmi tüzérsg hatáson támogatva a szárazföldi egységeket. Harci repülőgépek csütörtökön folytatták a Volga alsó folyásánál a bolsevisták ellátási vonalá-

nak bombázását, amelynek során találatokat értek el vasuti berendezésekben és gördülő anyagban.

A SZOVJETUNIOBAN CSÖKKENTETTÉK AZ ÉLELMISZEREK FEJADAGJÁT

Stockholmból jelenti a Rador: A Stefani iroda értesülése szerint október elsejével Szovjet-országban ismét harminc százalékkal csökkentették az élelmiszerek fejadagját. A hadianyagot gyártó üzemekben dolgozó munkások havonta 200 grammust, 180 grammust növényi olajat és 200 grammust cukrot

kapnak. Amennyiben a Kanadából rendelt buza hamarosan nem érkezik meg, akkor a kenyéradagot is tovább csökkentik.

SZOMORU STATISZTIKA MÁLTA SZIGETÉRŐL

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: Sir Erik Jackson, Málta szigetének volt helyettes kormányzója bejelentette, hogy július hónap végéig a tengelyhatalmak repülőhadászai ezerháromszáz halálos és ezerhatszáz súlyosabb sebesült áldozatot kivántak a szigeten. Kilencezer ház teljesen, míg hetvenezer részben elpusztult.

Madagaszkár után

A brit imperializmus újabb célja Réunion indiai-óceáni francia gyarmat elfoglalása

A Times című angol lap az afrikai Kenia brit gyarmatokról kapott értesítésében a többi között azt írja, hogy Réunion francia gyarmat most épít egy elszigetelt, mint volt eddig Madagaszkár. Het-hónap óta nem kötött ki egyetlen hajó sem a szigeten. Az élelmiszerhiány egyre érzhetőbb.

A brit lap „érdeklődése” a sziget sorsa iránt megerősíti azt a benyomást, hogy az angol-szászok a közeljövőben Réunion elfoglalását is megkísérik. (Ep).

Réunion, — azelőtt Ile Bourbon — francia sziget az Indiai-óceánban. Területe 1980 négyzetkilométer, lakosainak száma mintegy százhetven ezer. Ezek közül csak alig harmincezer a bennszülött, a többi európai.

A szigetet 1507-ben Pero de Mascarenhas portugál hajós fedezte fel, de a portugálok nem alapítottak rajta gyarmatot. 1649-ben Flacourt, Madagaszkár francia kormányzója, királya nevében birtokba vette és Bourbonnak keresztelte.

1655-ben keletkezett rajta az első francia telep, a mai Saint Paul helyén. A nagy francia forradalom kitörésekor köztársasággá alakult. 1810 július 10-én

Abercromby brit tengernagy Mauritiuszal együtt meghódításra kényszerítette, de

1814-ben ismét visszakerült Franciaországhoz.

1848 óta hivatalosan Réunionnak nevezik. A sziget terményekben gazdag; cukornád, kávé, kakaó, vanília, egyéb fűszerek bőven teremnek rajta; sok ásványvízforrása is van. Hajóforgalma mindig csekély volt. Terményeit Madagaszkár közvetítésével értékesítették. Fővárosa Saint Denis, — egyszersmind püspöki székhely, — harmincezer lakossal. A sziget kiaknáztatlan nyeranyaglelőhelyei jelentősek.

MADAGASZKÁR SZIGETÉN IS POLGÁRI LAKÓHÁZAKAT BOMBÁZNAK AZ ANGOLOK

Vichyből jelenti a Német Távirati Iroda: A francia gyarmatiügyi államtitkárság közli, hogy Madagaszkár szigetén az angol légi erők a francia repülőterek elleni támadásokra szorítottak. Több városra és felura is dobta a bombát az angolok, ahol egyáltalán nincsen katonai célpont.

Közli még a francia hivatalos jelentés, hogy hírek szerint újabb angol előtörésre lehet számítani.

A világ legfélelmetesebb repülőgépe

A „Do 217” a végsőkig tökéletesített német zuhanó bombázó típusa

Mialatt a Volga és Kaukázus vidékén tomboló nagy csata lélekzetelállító irama a keleti hadszíntér felé fordítja a világ figyelmét, szinte észrevétlenül maradt, hogy a német léghaderő Anglia ellen is erőteljes légiháborút folytat. Bizonyos, hogy ez a támadó háború méreteiben nem mérkőzhetik az 1940 év nagy légi offenzívájával, még kevésbé a német léghaderő igénybevitelével, az a következtetés azonban, amellyel a német bombázórepülőgépek most már nemcsak éjszakánként, hanem nappal is meglátogatják az angol szigetországot, nem hogy kétséget afelől, hogy a nyugati partokon ujonnan üzembehelyezett repülőterekről

Németország ismét szívós és tervszerű hadihadjáratba kezdett Anglia katonai és ipari célpontjai ellen.

Miképpen volt lehe séges, hogy Németország a gigantikus nyári hadjárat kelles közepén és az afrikai döntés előestéjén is elég erőt tudjon tartalékolni egy ilyen, végeredményben mégsem közvetlen fontosságú feladat céljaira? Amennyire világos, hogy kimerítő választ egyelőre csak maga a német hadvezetés adhatja, éppen ilyen biztosnak látszik az is, hogy páratlan tulajdonságaival és a végsőkig tökéletesített gyártási módszerével az új német zuhanóbombázónak,

a „Do 217”-nek lényeges szerep jut a titok megoldásában.

Az új német nyugati léghadjaért éppen a Do 217 harcbevételével indult meg és ez alig lehet véletlen.

A VILÁG LEGSOKDALUBB REPÜLŐGÉPE

A 217 típusú Dornier-harcigép a Do 215 és a Do 17 kereszteléséből született meg. Az elegáns karcsúsággal tüntető Do 215-el szemben kissé zömöknek látszik ugyan, a látszat azonban itt is csalóka. Az új bombázó nemcsak több és nehezebb bombát tud vinni sokkal nagyobb távolságokra, mint elődei, hanem egyben lényegesen gyorsabb és fürgeségével akár műrepülésre is alkalmas. Bombák helyett torpedókat és aknákat is szállíthat, úgyhogy

torpedó- és aknavető repülőgépként is kiváló.

A modern nagyteljesítményű fényképezőberendezést pusztító rakományának csökkentése nélkül is elbírja és így egyúttal a felderítőrepülőgép szerepét is betölti, ha pedig teljes teherbíróképességét üzemanyag-

felvételre használja ki, óriási hatósugarú távolsági felderítővé válik. Bár viszonylag egyszerűen különleges új célzó berendezést kapott, legfőbb jellegzetessége mégis a farokrészbe beépített ugyancsak újrendszert zuhanófék, mely a világ legjobb zuhanóbombázójává teszi.

ÖNMŰKÖDŐ ZUHANÓFEK

Ez a zuhanófék könnyen beilleszthető toldalékdarab, melyet aszerint, hogy éppen milyen feladatot tölt be, a repülőgép otthon hagyhat, vagy magával vihet. A zuhanás pillanatában a fék négy kicsapódó fékzőfelületet ugraszti ki, melyeken a gép mint egy ernyőszerű szerkezet és mintegy függve marad és ezzel a zuhanás a taktikailag legcélszerűbb sebesség e korlátot zódik. Mikor a különlegesen erre a célra szerkesztett célzóberendezésben a cél megjelenik, a pilótának csak egy gombot kell megnyomnia és minden további teljeseleg önműködőleg játszódik le:

a bombák kioldódnak, a fék visszazugrik helyére és a gép normális repülési helyzetbe lendül.

Szükség esetén a fékberendezést repülés közben is le lehet venni.

Ezt a sokoldalú és méreteihez képest rendkívül nagyteljesítményű gépet a legújabb 14 hengeres légűtésű BMW 801 csillagmotorok tartják üzemben. Mindegyik motor tartósan is 1600 lóerőt tud kifejteni. A rendkívül erős motorok alkalmazásának a repülési sebesség növelése mellett elsősorban az a célja, hogyha szükséges, bármekkora távolságról akár egy motor is biztosan hazaszállíthatja a gépet.

Ezeket a kiválóságokat a Do 217 igen erős felfegyverzése egészíti ki. Nehéz és normális géppuskái elméletileg minden ellenséges támadás visszaverésére képesek teszik. Az új zuhanóbombázó egyúttal a világ legjobban felfegyverzett repülőgépe.

TÖMEGGYÁRTÁS „PRÓBABABÁVAL”

De bármilyenfélemetes fegyver is ez a mindentudó repülőgép, a legfélelmetesebb mégis talán az az ütem, melyben a gyárak egész sora ontja. A Dornier-művek egyszerű és valószínűleg éppen egyszerűsége miatt rendkívül hatásos tömeggyártási módszert dolgoztak ki. Az egyes alkatrészek a „próbababák” módszerével, úgynevezett „térbeli szabásmintákon” készülnek és olyan állapotban hagyják el a gyárat, hogy

már csak meglepő gyorsasággal elvégezhető összeillesztésük marad hátra. Ezzel az eljárással sikerül elérni, hogy

a bonyolultabb Do 217 gyártási ideje már csak egy töredéke annak az időnek, amennyire két évvel ezelőtt elődeinek még szükségül volt.

Ez az új német zuhanóbombázó, amelynek gyártásában Európa majdnem valamennyi országa részt vesz és ezzel a repülőgéppel kezdődött meg nyugaton minden beharangozás nélkül az új német léghadja. A Dornier professzor tervezte műhelyében időközben

a Do 217 még jobban tökéletesített mintái is elkészültek.

Vajjon szabad-e ebből arra következtetni, hogy a Do 217-tel együtt a nyugati német léghadja mostan szerényebb formája is csak a kezdet? A végleges választ majd a jövő fogja megadni. (MN).

Halálosvégű ruhamosár benzinnel

Tragikus módon fizetett éle ével Timisoara-Temesvárott egy fiatal leány. Farkas Anna, 19 éves leány, aki a Melody-vendéglőben mint rafikoszó volt alkalmazva, a belvárosi Cosbuc-utca 3. szám alatt házban lakott. Néhány nappal ezelőtt, a déli időben elővette ruháit, hogy azokat benzinnel meg isztítsa.

Négy liter benzint vásárolt és szobájában hozzálatott ruhájának alapos tisztításához.

Valósággal kimosta ruháit a benzinnel és közben gazdasszonya a szomszédos konyhában kóolajfőzőn az ebédet készítette. A lakásban egyre jobban elterjedt a benzingáz, úgy hogy a lakás tulajdonosnője rosszullet felgta el. Támolyogva indult az ajtóhoz hogy beszéljön lakójának, hagyja abba a munkát. Amikor azonban a szobába vezet ő ajtót kinyitotta, hirtelen robbanás reszketette meg a levegőt. A leány szobája pillanatok alatt szinte lángokban állott.

A konyhában levő petróleumégő gyújtotta lángra a szomszédos szobában felgyülemlt benzingáz.

Felrobbant ezenközben a mosdóban levő benzín is.

Farkas Anna rendkívül súlyos égési sebeket szenvedett, de még volt annyi ereje, hogy kimeneküljön az égő szobából. Kigyulladt ugyanis a mosdó melletti ágy és a szekrény is. Erre a szekrényre akasztotta a leány az egyik, benzinnel kimosott ruhát. Eléget az ágy nemű és a lángok martaléka lett a szekrényben levő többi ruha.

A súlyosan sérült szerencsételen leányt kórházba szállították, ahol több napos kínos szenvedés után most meghalt.

Az első német mintaüzem a Szovjetunióban

A Szovjetunióra jellemző reménytelen elhanyagoltság kelles közepén nemeg egy német állami üzem kezdte meg üzemét, mely minden részletében olyan, mintha a legműveltebb nyugatról került volna. Pedig nem varázslat után cseppet Oroszországba, hanem egy elárvult szovjet uradalomból lett, melyet a német mezőgazdasági vezetők mintaüzemnek akartak át, olyan üzemmé, amilyent a bennszülött parasztság még sohasem látott és szinte vallásos tisztelettel bámulja. Az épületek hiány alan tetőzetel büszkélkednek, az utakat szegélyező kövek frissen fehérre meszelve világítanak, a színekben példás rendbe sorakozva valósággal glédában állnak a szekerek. Mindenütt ott vannak a rendező kéz nyomai, pedig az egykor hihe ellenül szomorú látványt nyújtó uradalom újjávarázsolására csak rövid idő állt rendelkezésre és e rövid idő alatt óriási munkát kellett végezni. A kivézenyelt építómunkásoknak és tanulatlan munkásoknak nem kevesebb, mint 213.000 munkórát kellett dolgozniuk, míg a szomorú romhalmaznak formát adhattak. A még itt talált fegyatok 12.170 munkórát végeztek a tavaszi előkészítő munkálatok keretében, csupán a tulajdonképpeni építőmunka megalapozására. A majornak ma már 138 lova, 521 szarvasmarhája, 329 sertése, 538 juha és 1409 szarvasa van. A mezőgazdasági munkásság kizárólag helybeliekből áll, bár rendre és munkára való szoktatásuk eleinte megoldhatatlan feladatnak látszott. Ma azonban már megértik, hogy a régi reménytelen helyzet megszüntetése nemcsak az uradalomnak válik javára, hanem saját egyéni érdekük is és ma már az ő házaik is esinosak. Iszták és rendesek. Az üzemi alkalmazottak saját állatállományának glhelyezésére közös istálló szolgál, mely korszerű berendezésével rövid fennállása óta már messzi környékről csábít érdeklődőket a modern módszerek tanulmányozására.

A nagyvezérkar rendelete:

Tilos a katonai szolgálatra behívott személyeket visszatartani

Bucurestiből jelenti a Rador: A nemzetvédelmi minisztérium közli: A nagyvezérkarhoz igen sok kérés érkezett a tartalékos tisztek és legénységi állománybeli katonák részéről az összpontosítás és mozgósítás alól való felmentésre, illetve halasztásra, annak ellenére, hogy részükre a behívó parancsot már kikézsítették. Számos kérelem érkezett a harcra való katonai egységekhez beosztott személyek szabadsága meghosszabbítására nézve is. Másfelől megállapítható az is, hogy úgy a tartalékos tiszteket, mint legénységi állománybeli katonákat, bár behívó parancsot kaptak, különböző állami hatóságok és köztisztviselők, de magánvállalatok is visszatartják azon a címen, hogy jelenlétükre feltétlenül szükség van.

A nagyvezérkar közli, hogy ezek számára a jö-

vőben nem hagynak jóvá semmiféle ilyen kérelmet és az esetleges jóváhagyást a katonai hatóságok csak abban az esetben kötelesek figyelembe venni, ha az illetők részére még nem állították ki és nem küldték el a behívó parancsot. A hadművelési területen levő egységekhez beosztott egyének szabadságmeghosszabbítását sem hagyja jóvá többé a nagyvezérkar. Az ilyen természetű kérelmek elintézése az illető egységek kizárólagos joga.

Figyelmeztet mindenkit a nagyvezérkar, hogy tilos a katonai szolgálatra behívott személyeket vagy azokat, akik szabadságról állami hatóságtól visszatartani. Akik a behívó parancsot jelzett határidő után jelentkeznek vagy szabadságukról késve térnek vissza, az érvényben levő rendelkezések szerint büntetendők.

Nem sikerült Crippsnek, nem sikerült Churchillnek sem lépre csalnia az indiai muzulmán tömegeket

Az ország kilencven millió muzulmán lakosa teljes egészében helyesli és támogatja a kongresszusi párt követeléseit

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: A New Statesman and Nation című hetilap megállapítja, hogy Churchill, ama állítására, hogy a kilencven millió indus muzulmán nem tenné magáévá a kongresszusi párt követeléseit, „drámai választ” kapott. Szind Khan Bahadur, Allahabad hindu állam miniszterelnöke Churchill nyilatkozata ellen való tiltakozása jeléül lemondott tisztségéről. Lemondása előtt kijelentette, hogy Nagybritannia, miniszterelnöke

révén, újból megerősítette azt az Indiában elterjedt véleményt, hogy Anglia egy pillanatig sem hajlandó Indiában gyakorolt hatalmáról a legkisebb mértékben sem lemondani. Az indiai muzulmánok, — mondotta, — az ország azonnal való felszabadítását követelik és teljes egészében elítélik azokat a megtorló rendszabályokat, melyeket az angolok a kongresszusi párt ellen alkalmaznak.

Az angol alsóházban tapsviharral kísérték az indiai vérengzések bejelentését

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Sőt félhök gyúlnak India egén, — írja aggodalmasan a New York Daily Mirror című északamerikai lap. Az indusoknak nem szabad Gandhi meglátogatni és a Mahatma egészségi állapotáról semmiféle tájékoztatást nem kapnak. Az angolok által kinevezett indus tisztviselők egyébként engedetlenek. Befejezésül a

lap a legélesebben elítéli az angol alsóház magatartását és azt, írja, hogy az alsóház tagjainak viselkedése, amikor

zajos tetszésnyilvánítással, tappsal kísérték azt a bejelentést, hogy a brit repülőgépek fegyverrel tüzeltek az indus tömegekre, minden jóérzésű embert megdöbbentett.

Amery: Nem is kellett volna Gandhival tárgyalni

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközlő szolgálat közlése szerint Amery az alsóház indiai vitájának megnyitáskor kijelentette, hogy „Indiában a helyzet jelenleg bonyolult”.

Anglia indiai politikáját a „szabad és céltudatos együttműködés” szelleme hatja át, — mondotta Amery a továbbiakban, majd hangozta, hogy az angolok senki parancsára sem fognak távozni Indiából.

ből. Gandhi lázadása — szerinte — bűnös terv.

Amikor az indiai nemzeti kongresszus meghozta ismeretes határozatát, felesleges volt már tovább tárgyalni Gandhival, — folytatta Amery. Befejezésül ama véleményének adott kifejezést, hogy a britindiai kormány gyors fellépése „nagy szolgálatot tett a szövetségesek ügyének”.

Miután leintették...

Willkie utólag beismeri, hogy nagyhangu kijelentései „csak magánvéleményen” alapultak

Szaigonból jelenti a Stefani iroda: Csungkingből származó hírek szerint az újságok megkerdezték Willkie-t, az Egyesült Államok külunkidítottjától, mit szól ahhoz, hogy Roosevelt emök nem hajlando nyilatkozni a másodk arcvonala kérdéséről.

Willkie szösz szerint a következőket válaszolta:

— En már nyilatkoztam. Az a véleményem, hogy a második frontot haladéktalanul meg kell valósítani. Ha akarják, meg lehet valósítani. Hangsúlyozom, hogy ez csak az én magánvéleményem.

Nem felejtjük el azonban az urak, hogy a legutóbbi amerikai választások alkalmából több, mint 23 millió szavazatot kaptam.

SOK BESZED — KEVÉS CSELEKEDET

Buenos Airesből jelenti a Stefani iroda: Az United Press sajtóügynökség csungkingi értesülése szerint Willkie csütörtökön a következő kijelentést tette:

— Az Északamerikai Egyesült Államokban sokat beszélünk ermelésünkről, egyes szövetségeseink azonban eddig nagyon kevés amerikai fegyvert láttak és azt kérdezik, meddig halogatjuk még a dolgokat.

CSUNGKINGKINA EMLÉKRATÁT VISZI WILLKIE WASHINGTONBA

Wendell Willkie, Roosevelt elnök különmegbízottja, a Stefani iroda Szaigonból származó értesülése szerint már ellátogatott Csungkingből és emlékratát visz Csanakcsiek tábornagy kormányától az Egyesült Államok elnökének.

Öfelsége I. Mihai király kihallgatáson fogadta a bolgár minisztereket

Bucurestiből jelenti a Rador: A Romániában tartózkodó előkelő bolgár vendégek Busila Constantin miniszter és felesége, Petroff-Csomakoff bucuresti bolgár követ és felesége, valamint Orezeanu tábornok vasuti vezérigazgató és felesége társaságában gépkocsival a Prahova völgyén keresztül Sinaia és Braşov-Brassóba látogattak. Utközben a bolgár miniszterek megtekintették az építés közben levő vasutvonalat, amely keresztezi a Bucuresti és Braşov-Brassó között levő gépkocsitaut. Az ut felett vezető hidról Busila miniszter adta meg a felvilágosításokat. A külföldi vendégek azután folytatva útjukat, a táj szépegeiben gyönyörködtek. Délben fél-tizenkettőkor érkeztek Sinaia és Busila miniszter villájában szálltak meg.

Délután félegy óraker a bolgár minisztereket Öfelsége I. Mihai király a Foisor-kastélyban kihallgatáson fogadta.

A vendégek megtekintették a sinaiai templomot is és megcsodálták a belső berendezést, a képeket és az értékes műtárgyakat. A királyi kihallgatás után visszatértek Busila miniszter villájába, ahol tisztelőikre ebédet adtak. Délután négy óraker látogatást tettek a Peles-kastélyban és megtekintették a kastély termeit, ahol gyönyörködve szemlítették a nagy-értékű műtárgyakat. Utána gépkocsin Braşov-Brassóba utaztak és az Aro Palaceban szálltak meg. Estg hét óraker különvonaton elhagyták Braşov-Brassót és visszatértek a fővárosba. A bolgár vendégek tegnap Constantába utaztak.

Templomi bucsu a Gyárvárosban

Timişoara-Temesvárott holnap, vasárnap tartják meg a Gyárvárosban a templomi bucsut. A gyárvárosi római katolikus plébániatemplom egyik kiváló építészeti műremeke a városnak. Tiszta román stílusban épült. Az idegenek közül sokan, akik Timişoara-Temesvárra érkeznek, el nem mulasztják megtekintését. Negyvenegy évvel ezelőtt szentelte föl Dessewffy Sándor akkori megyéspüspök. A felszentelés ünnepségén közreműködött Hornig Károly báró veszprémi püspök. A templomszentelés 1901-ben ment végbe, Timişoara-Temesvár történetében nevezetes évforduló napján, október 13-án: 1716 október 13-án irta alá Savoyai Jenő herceg a török várparancsnokság megadási feltételeit s így másfél századig való hódoltság után ismét felragyogott e vidéken a kereszt... A holnapi templomi bucsu alkalmával a gyárvárosi plébániatemplomban a következő istentiszteleti sorrendet állapították meg: Csendes misék reggel 7 és félkilenc, délelőtt fél-tizenkét óraker. Délelőtt fél-tizen óraker ünnepi szentbeszédet mond magyar nyelven Fodor József dr. Tíz óraker ünnepi nagymise, bemutatja Rech K. Géza apát-plébános. A nagymise során Filke d-dur miséjét adják elő zenekari kísérettel, Wittmann Pál karnagy vezetésével. 11 óraker P. Johannes szalvatóriánus-rendi szerzetes német szentbeszédet mond. Délután 2 óraker ünnepi vacserve, félhat óraker rózsafüzéri ájtatosság magyar nyelven.

Kényszermunkára ítélt francia vasuti tisztviselők. Párisból jelenti a Rador: A bordeauxi vasuti állomás egyik tisztviselőjét életfogytiglani kényszermunkára ítélték, mert ellopott három csomagot, amelyet francia hadifoglyoknak küldtek. Életfogytiglani kényszermunkára ítélték egy francia munkást is, mert kenyérjegyet hamisított.

ARO

MOZI, ARAD

TELEFON 24-45

KARELINA

L'EMPREINTE DU DIABLE

cu stitioselle vedete
PIERRE BLANCHAR,
BLANCHETTE BRUNOY
GINETTE LECQUERC
JACQUES DUMESNIL

REALIZAT DE LEONIDE MOGUY
Stemiuul GUNCOURT 1936

MA!

Megérdemelt sikerrel fut az év legsikerültebb filmje, a francia filmipar diadala

Egy film, amelyet Bucuresti 6 hónapig tartott műsoron

Jegyekről
ajánlatos idejében gondoskodni

Előadások
3, 5, 7 és 9'15-kor

Minden nap 3-kor
30 leies helyárak

H I R E K

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

1, Piata Brătianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reklam
hirdetőirodában, Eminescu-utca 8. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: Babucay György.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyed-
évre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei.
Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.—
pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő.
Egyes példány ára hétköznapiakon 26 fillér, vasárnap 30
fillér. Hívtársaknak, köznevelőknek és közüzemeknek,
gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a
rendes előfizetési díj kétszerese.

Házakat épít

és nem is mérnök, se pallér, de még kőművs sem. Pedig
az általa készített házak tetszetősek, csinosak, sőt
valóságos villák, paloták. Izléssel, szakértelemmel vez-
hezvitt építkezéseivel mégsem követ el hatásköri sér-
ést és nem sérti sem a mérnökcamara, sem pedig az építészeti
testület érdekeit. Nem is versenyez azokkal, akiknek ni-
vatászerű foglalkozása a házépítés. Mert házait, villáit,
kastélyait, palotáit fából, kartonból és színes papírból ál-
lítja össze, fargesztálya, nyírja, ragasztja, dúsítja. Kicsike
épületeket gyárt, amelyek lakásokban asztali dísznek,
vagy gyermeki játéknak alkalmasak.

A házépítő, akiről itt szó van, Rekk Sándor nyugat-
magyar rendőrségi iktató, akit barátai, ismerősei a vén
tróbitásnak is neveznek, mert kedveli a zenét és azt ezzel
a hangos szerzőjával gyakorolja. Rekk bácsi nem het-
venedik, bárha jóval túl van már a hetvenedik évén, na-
nem szerényen, csendesen, visszavonultan éldegél a maga
életpárjával. A nyugdíja bizony keveske és ezért az az
ötlete támadt, hogy nekilát a saját maga által kiagyalt
házépítésnek. Szerény pénzen bocsátja forgalomba épít-
kezéseit és azok árán igyekszik a maga soványka jövedel-
mét szaporítani.

Jo emberek, akiknek gyermeketek, unokátok van,
vagy akik lakásokat tetszős palotácskával akarjátok
ékesíteni és amellet támogatani akartok egy derék volt
tisztviselőt, aki hosszú évtizedeken keresztül mindnyá-
jtokat szolgált, akkor keressétek föl Rekk bácsit. Timisoara-
Temesvárott lakik, a gyárvarosi Bontila-utca 8. szám
alatt. Kívánatra készít miniatűr templomokat, várakat,
bellelemi istállókat a jászollal, gyermekoztát, körhintát,
díszdobozt és sok-sok egyéb. Ezzel a támogatással örö-
met szereztek azoknak, akiknek Rekk bácsitól ajándékot
rendeltek és örömet szereztek Rekk bácsinak, a vén tróbitás-
nak is, aki tapasztalhatja, hogy öregségében és sze-
gényiségében polgártársai nem feledkeznek meg róla.

Az igazságügyminiszterium új vezértákará.
Bucureștiből jelenti a Rador: Marinescu igazságügy-
miniszter elfogadta Porumbeanu Paul miniszteri ve-
zeztői lemondását és helyébe Vasilescu Ulyse
ügyvédet, az államügyvédi hivatal igazgatóját bizta
meg az igazságügyminiszterium vezértákarai teendői-
nek ellátásával, Porumbeanu Paul a legfelső igazsá-
ügyi tanács vezetését vette át, amelynek ő az elnöke.

A fasiszta párt főtitkára Münchenben. Berlin-
ből jelenti: Vidussoni, a fasiszta párt főtitkára a keleti
arcvonalon az olasz egységéknél tett látogatá-
sáról való visszatérében Münchenben érkezett.

Megünnisített államcsiny Nicaraguában. Buenos
Airesből jelenti, hogy Nicaraguában államcsinyt tervez-
tek. A managuai hatóságok az utolsó pillanatban aka-
dályozták meg a terv végrehajtását. Számos letartóztatás
történt. A mozgalom értelmi szerzői, hír szerint, a konzervatív
nemzeti párt hívei voltak. (Eg.)

A történelem legnagyobb pénzügyi válsága.
Buenos Airesből jelenti a Rador: Washingtonból köz-
lik, hogy Egyesült Államok szenátusa elfogadta azt
a törvényjavaslatot, amelynek értelmében az 50.000
dollárnál nagyobb tőkével rendelkező kereskedelmi
vállalatok jövedelmük negyven százalékát fizetik adó
fejében. Lafolette szenátor, aki a törvényjavaslatot
előterjesztette, kijelentette, hogy az Egyesült Álla-
mok „a történelem legnagyobb pénzügyi válsága”
előtt állanak.

**Tilos a levágott baromfit fej és láb nélkül áru-
sitani.** A timisoara-temesvári egészségügyi hivatal
közli, hogy az egészségügyi vizsgálat megkönnyítése
érdekében tilos a levágott baromfit a piacon vagy üz-
letekben fej és láb nélkül árusítani.

Galilei ismeretlen leánya

Ebben az esztendőben múlt háromszáz éve annak,
hogy Galileo Galilei, a hírneves olasz természettudós,
Toscanában meghalt. Ez alkalommal világszerte újból
megemlékeztek viharos életéről és méltatták tudor-
ányos jelentőségét, ugyanakkor azonban akadt egy
történetkutató Martin Viktor genfi professzor sze-
mélyében, aki Galilei családi vonatkozásairól is új
adatokat tudott szolgáltatni a háromszáz esztendő
jubileum alkalmából. Eme beszámoló annál is érde-
kesebb, mert a szerző levéltári kutatásai nyomán
Galilei és leánya között váltott leveleknek jutott bir-
tekába. Mit mondanak e századok homályából előtűnt
ódon írók.

Mindenekelőtt tudni kell, hogy Galilei előkelő flo-
renzi nemesi családból származott. Így csakhamar
nagy nehézségek támadtak, amikor a nemes ifju egy
szegény és polgári családból származó leányba lett
szerelmes. Abban az időben igen nagyok voltak az
osztálykülönbségek, így házasságról szó sem lehetett.
Ebből a viszonyból született Galilei bájos leánya, akit
serdüülő korában azután az arectri kolostorban helye-
zett el. Midőn azután a leány felöltötte a fátyolt, már
nem volt többé kapcsolata a külvilággal, csak atyjá-
nak írt rendszeresen leveleket. Megtudhatjuk ezek-
ből az írásokból, hogy Mária Celeste testvér, — ezt a
nevet nyerte a rendben. — szívvél lélekkel hivatásá-
nak élt. Pöfvágya az volt, hogy a szegények nélkülös-
zését enyhítse, ezért minduntalan kegyes adományok-
ért fordult atyjához. Bort, kenyeret, olajat és húst
kért, hogy mindazt védeenceihez juttassa.

Csak egy dolog bántotta és pedig az, hogy egy
másik testvérrel lakott együtt, így nem adhatta át
maga teljesen az elmélkedéseknek. Kérte is atyjától,
terve lehetősé, hogy saját cellájá lehessen. Galilei
erre nagyobb adománnyt írtottatott a zádának és így
teljesült leánya egyvel kívánsága. A későbbi leve-

lekből az is kiténik, hogy Mária nővér állandó fog
fájásban és álmatlanságban szenvedett. Galilei meg ír-
ta neki egyszer, hogy hajlandó elárulni a titkot
ami arra képesíti, hogy rendkívül sokat tudjon dol-
gozni, mindannak ellenére, hogy ő maga is csak né-
hány órá; pihen naponta. A következő levél azonban
hiányzik, így, sajnos, nem tudhattuk meg a nagy
titkot, amely Galileit oly rendkívüli munkateljesít
ményekre képesítette.

A nagy tudós leánya valóban eszményi arca-
ca volt. Mind sulyosabb testi és lelki feladatokat vállalt
soha többé nem vett tudomást a külvilágról. Az
egyetlen ösztönéről szál még csak atyjához való nagy
szeretete volt, örvendezett, ha atyja olykor meglát-
gatta és bántódott, ha atyja beteg volt. Egyszer egy
gitárt kapott ajándékba. Nem használta sohasem,
mert azt mondotta, hogy zenére nincs ideje. Ellen-
ben igen boldog volt, ha atyja fehérműjét kimos-
hatta és kivasalhatta. És volt még valami, ami szer-
felett izgatta kíváncsiságát. Nagyon szeretett volna
legalább egyszer beénezi atyja égi szemüvegébe. Ez
az égi szemüveg Galilei távcsöve volt, amely a vilá-
egyetem csodás jelenségeit vizsgálta. Atyja egyéb
dolgoiról azonban halvány fogalma sem volt az in-
duló szentnek. Sejtelle sem volt arról, hogy micsoda
sulyos összeütközésbe került Galilei az egyházzal,
a nagy pőről sem szerzett tudomást.

Galilei viszont tudományos munkája, majd ké-
sőbb sulyos gondjai közepette sem feledkezett meg
szeretett leányáról és kívánságairól. Sőt megtette
azt is, hogy elintézte a kolostor levelezését, mert az
apátnő nem tudta jól forgatni a tollat. Élete végéig
múltiséges ismeretlenségben élt a legendás hírvü tu-
dós alázatos leánya, akinek emlékét három század
porrétege alól ásta most ki a lankadatlan kutatás.

**A rádiótársaság felhívása a késedelmes elő-
fizetőkhöz.** A timisoara-temesvári posta rádióosztá-
lya figyelmezteti a rádióelőfizetőkre, hogy az októ-
ber 1-ig esedékessé vált díjak kiegyenlítését e hónap
15-ig végezhetik bíragságmentesen. Aki ezen a napon
túl is adós marad az előfizetéssel, azt orvhangellátónak
tekintik és 5860 leitől 24.000 leig terjedő pénzbírsá-
ggal büntetik. A díjak kiefizetését naponta 9—12 és
4—6 óra között fogadják el.

Olasz hegedűművész aradi hangversenye. Az
aradi Olasz Kulturintézet rendezésében a közeli na-
pokban Remy Principe, az ismert nevű olasz hegedű-
művész hangversenyt ad Aradon. A hangversenyt,
amelynek műsorát legközelebb részletesen ismertet-
jük, az Olasz Kulturintézet tagjai díjtalanul látogat-
hatják.

Megünnisített állások a városi árvaházban.
A timisoara-temesvári Regina Maria városi árva-
házban egy gazdasszonyi, egy pedagógiai felügyelő-
női, valamint egy szolgái és takarítónői állás (utóbbi
férj és feleség számára) megünnisített. Érdeklődők
az árvaházban. II. kerület, Pestalozzi-utca 16. szám
alatt kaphatnak bővebb felvilágosítást.

Ékszerlopás. Dumitru D. galati lakos jelentést
tet a rendőrségben, hogy ismeretlen tettes behatolt a
lakásába, ahonnan háztartási tárgyakat és ékszere-
ket vitt el, több mint négyszázezer lei értékben. A be-
törőt keresik.

Baleset a vasuti műhelyben. A timisoara-temes-
vári vasuti műhelyben Blaj Gheorghe munkás négy mé-
ternyi magasságból lezuhant és sérüléseket szenvedett.
Kórházba szállították.

Tűz egy faterlepen. Timisoara-Temesvárott a gyár-
városi Krötzer-féle faterlepen kigyulladt egy szénakamra.
A tűzoltóknak sikerült a tüzet hamarosan eloltaniok.

Meghalt az aradi vasuti gázolás áldozata.
Megirtok, hogy az aradi állomáson az egyik tolató
motorosvonat elütötte Lipitor Dumitrué, 41 éves
pecicai-pecsikai asszonyt. A szerencsétlen nőt kór-
házba szállították, ahol meghalt.

Díjtalan fogorvosi kezelés. Budapestről je-
lentik, hogy a magyar ifjúság szervezetének vezetői
megállapították, hogy az ifjúság egyrésznének rossz-
szak a fogai. Ezért elhatározták, hogy azok az if-
jak, akiknek rosszszak a fogai, díjtalan fogorvosi ke-
zelésben részesülnek. Már az idén több mint száz-
ezer ifju fogorvának helyreállítását kezdik meg.

Terjed Angliában a tüdővész. Amszterdamból
jelenti a Rador: A londoni rádió közli, hogy a brit
közegészségügyi miniszterium hivatalos nyilatkozata
szerint a tüdővész nagy mértékben elterjedt Angliá-
ban. A háboru elhúzóásával egyidejűleg a tüdővész
ba egyik számának további növekedése várható.

**Kalapáccsal fejbeverte és kirabolta barát-
ját.** Budapestről jelenti: Gál Anna 29 éves szegedi
pincérnő ez év március 22-én felkereste Varga Ilona
nevű barátóját. Az ágyban fekvő Varga Ilonára rá-
támadt, kalapáccsal fejbeverte, majd elvitte taka-
rékbebetétkönyveit. A törvényszék most tárgyalta az
ügyet és gyilkosság kísérletének büntette miatt hét
évi fegyházra ítélte Gál Annát.

Anyakönyvi hírek. A timisoara-temesvári anya-
könyvi hivatalban a következő bejegyzések történtek:
Született: Gyenge József péksegéd fia József. Meghaltak:
Szegedi József 9 éves Plopu-Kardostelepről, Nádházi Fe-
rene 59 éves gyárimunkás, Roman Mihai 76 éves földmű-
ves, Nicolescu Ioan 56 éves városi tisztviselő.

**ARCA ÜDE, SZEP, FIATAL, BÁRSONYOSSA
LESZ A DR. FÖLDES féle GENIUS arckrém
használatával. Egy tégely éjtszakai, vagy nap-
pali arckrém 100 lei. GENIUS PUDER, GE-
NIUS SZAPPAN 100 lei. Készíti Dr. Földes
gyógyszertár, Arad.**

**Aradmegyében akarták értékesíteni a tolvajok Ti-
misoara-Temesvárott szerzett zsákmányukat.** Müller
Miklós Timisoara-Temesvárott, az Aradi-ut közelében lévő
pusztáján éjnek idején ismeretlen tettesek ötvözezer lei
értékű gépsziját loptak a daráló helyiségéből. Az ineur-
borosjenői csendőrség most telefonon értesítette a timi-
soara-temesvári rendőrséget, hogy a gépszijak megkerül-
tek s a tetteseket is elfogták. Radita Ioan és Dehelean
Petru Chereles-Kerülők aradmegyei községből való legé-
nyek látogatában voltak a Müller-féle pusztán Radita Sil-
viu nevű rokonuknál, aki ott alkalmazásban van. Ellop-
ták a szijakat, hazamentek Aradmegyébe s egy cipésznek
eladásra kínálták zsákmányukat. Hetezer leit kérték érte
A cipész feljelentésére a tolvajokat letartóztatták.

Kolera a villany-górcsőben. A jó górcsővek ma
már lehetővé teszik, hogy a különböző betegségek elő-
idézőit könnyen felismerjék. Az egyes bacillusok
azonban még így is sokáig ismeretlenek maradtak,
míg a villany-górcső ezeknek tiszt, sőt százszoros na-
gyítását is lehetővé tette. A berlini Robert Koch inté-
zet és az AEG kutatóintézet közös munkával elkészít-
tette a kolera bacillus óriási nagyító képét. A képen
testek és hüvelyek is láthatók. Ezeket a bacillus vagy
már elhagyta, vagy pedig elpusztult bennök. A tudó-
sok kutató munkája már alatt olyan eszközöket,
amelyeknek segítségével a legkisebb élőlények orga-
nikus természetét felismerhetik és tanulmányoz-
hatják.

**Aradon meghosszabbították a zsidó lakások
igényelhetési határidejét.** Megirtok, hogy Aradon
újabb háromszáz, jelenleg zsidók által lakott állami
házban lévő lakás bérbeadását határozta el a romá-
nosítási központ aradi fiókja. A lakásokat hét-
delig lehet megtekinteni és a kérvények benyújtási
határideje is akkor jár le.

URANIA sláger-filmszínház, Arad URANIA
Telefon 12-32, Telefon 12-32

Ma, szombaton!

Csodálatos szerelemről szól ez a gyönyörű rendezésű olasz film, melyet meg
kell néznie szülőknek, gyermeknek egyaránt — Előadások 3, 5, 7-30 és 9-30-kor

GINO CERVI ■ ASSIA NORIS
az olasz színészgárda leghetesebb tagjai

Egy mámoros éjtszaka

34. sz. háborus híradó a legújabb eseményekről — Szalingerád ostroma

— **Antonescu Ion** tábornagy államvezető látogatása a Z. I. 352 számú kórházban. Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Ion tábornagy-államvezető Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök társaságában csütörtökön látogatást tett a Z. I. 352 számú kórházban. A kórház bejáratánál a kórház igazgatója és a társadalomsegélyző bizottság hölgyei fogadták, akik önkéntes ápolónői szolgálatot teljesítenek a kórházban. A tábornagy-államvezető és a helyettes miniszterelnök megtekintette a kórház műtőjét, a röntgen-osztályt és a sebesültek terméit, a sebesültek egészségi állapotát és a kórház könyvébe: Nagyon jó. Antonescu Mihai helyettes miniszterelnök pedig a következőket jegyezte a könyvbe: Elismerés a társadalomsegélyző bizottság hölgyeinek és a kórház orvosainak.

— **Román újságírók utazása Olaszországba.** Bucurestiből jelenti a Rador: Az olasz kormány meghívására román újságírók Olaszországba látogatnak. A román újságírók csoportja csütörtökön indult a fővárosból Olaszország felé. Az Olaszországba utazó román újságírók között van Teodor Solacolu, a Rador távirati ügynökség igazgatója, Liviu Rebreanu a Lupa című újság igazgatója, Ion Marin Sadoveanu újságíró és író és több neves fővárosi újságíró.

— **Bevonultak után járó segélyek kifizetése.** A timisoarai-temesvári pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya ma kezdi meg a bevonultak segélyének kifizetését. A következő sorrendet állapították meg: Október 10-én az 1—400. október 12-én 401—800, október 13-án 801—1100, október 14-én 1101—1400 és október 15-én az 1401—1700 számú igazoló irat alapján fizetnek. Csak az igénygörsultnak adják ki a pénzt, vagy annak, aki hivatalos meghatalmazással rendelkezik. Aki nem jelenik meg a beosztás szerint megjelölt időben, csak novemberben kaphatja meg a segélyt.

— **Ploestiiben elfogtak egy vagonszotogató bandát.** A ploestii rendőrség ártamatlanná tett egy tolvajbandát, amely az áruval megrakott vasuti kocsikat fosztogatta. A nyolctagú banda éjszaka a szerelvények tola ása közben hajtották végre a fosztogatásokat és az előkészített szerszámokkal feltörve a vasuti kocsikat, kidobálták a könnyebb csomagokat. A banda egyik tagja szembeszállt a rendőrökkel és dulakodás közben egy dekativet megsebesített. A lopott áru nagyrészt megtalálták. A banda tagjait átadták az ügyészségnek.

— **Halálozás.** Fodor Ignác a timisoarai-temesvári kereskedői karnak közismert tagja, 75 éves korában, hosszas szenvedés után a hó 7-én jobblétre szenderült. Gyászolják: özvegye, gyermekei, menyei, unokái, dédunokája és kiterjedt rokonsága.

— **Véres vereskedések.** A Duna mellett levő Alexandria városkában több lakos megtámadta és véresre verte Ilie N. Ilie hadirokkantat, aki juhait a lakosok kukoricásában legeltette és ezért az okozott kár megtérítése céljából két juhot is elvettek tőle. A támadókat elfogták, a hadirokkantat pedig kórházba szállították. Verekedés támadt Parvan Ioan borbély és Ghenea Aurel, a volt alpolgármester fia között is. Parvan több késszurással megsebesítet e ellenfelét. A késelő borbélyt letartóztatták.

— **Gépkocsiszerencsétlenség.** A fővárosi Dacia-köruton két gépkocsi összeütközött; Bodnariuc Vladimir soffór a fején súlyosabb sérüléseket szenvedett. A vizsgálat megállapítása szerint az összeütközést az okozta hogy a Bodnariuc soffór által vezetett gépkocsi kormánykereke felmondta a szolgálatot.

A bolgár közlekedésügyi miniszter a román—bolgár kapcsolatok kimélyítéséről

Szófiából jelenti a Rador: Az Utro című bolgár lap interjú közöl a jelenleg romániai látogatáson levő Vassilieff bolgár közlekedésügyi miniszterrel.

— **Antonescu Mihai** professzor, helyettes miniszterelnöke folytatott megbeszélésünk alapján az a meggyőződésünk, — mondott a bolgár miniszter, — hogy a két nép közötti összes félreértések megszűntek. A két ország technikusainak érdeme, hogy hamarosan megkezdődjék az a tevékenység, amelynek rendkívül előnyös kihatása lesz a két nép gazdasági és művelődési életére. Bucurestiben a román nép igaz-

barói magatartását tapasztaltuk, vezető helyen Antonescu Mihai professzor részéről, aki Antonescu tábornagy és a román nép érzelmeinek kifejezője. A két ország műszaki vezetőinek munkája és együttműködése révén a Duna a legolcsóbb és legelőnyösebb kapcsolat lesz nemcsak a két nép között, de egész Európával is. Meggyőződésünk — fejezte be nyilatkozatát Vassilieff miniszter, — hogy látogatásunk hozzájárul a két nép még szorosabb együttműködéséhez.

— **KILLINGER MANFRED BÁRO NEMET KÖVET TIMISOARA-TEMESVÁRÓTT.** Killinger Manfred báró, bucuresti német követ, ma, szombaton délelőtt tízenegy órakor Timisoara-Temesvárra érkezik. Az ünnepélyes fogadtatás és az üdvözlés a Banatia épülete előtt megy végbe. A német követ vasárnap Aradul-nou-Ujarad községben résztvesz az évenként szokásos aratás utáni ünnepségen, amelyet az aradkönyvek németiség az idén is megrendez. Az aratási ünnepség, amely a sporttelepen lesz, reggel hét órától a kora délutáni órákig tart és a rendezőség mintegy öt-hatezer résztvevőre számít.

— **November elsején lesznek a parlamenti választások Portugáliában.** Lisszabonból jelentik: A portugál országgyűlési választásokat november 1-én tartják. A választásokon csak egy lista szerepel, az úgynevezett nemzet unió-é és amelyre csak igen-nel vagy nem-nel lehet felelni. A jelöltek legnagyobb részben a jelenlegi honatyák közül kerülnek ki. Az új jelöltek sorában több író és költő is van.

Takarékoskodjunk a kenyérrel!

— **Tea-, cukor- és szacharindagolás Palesztinában.** Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit rádió közlése szerint Palesztina egész területén azonnali hatállyal elrendelték a többi között a tea, cukor és szacharindagolást.

— **Maga alá tevette a traktor.** Rosengarten Vilmos gépkocsivezető és műszerész a lucareti-lukácskői kőbányával kapcsolatos munkálataknál dolgozott. Traktorral két, kövel megrakott kocsit vontatott. Amikor lejtő utra érkezett, a traktor féke elszakadt, ennek következtében a traktor felborult és Rosengarten maga alá temette, aki szörnyethalt.

— **Tisztviselőnk tragikus halála.** Sannicolaulmare-Nagyszentmiklóson Kovács Ilona 30 éves magántisztviselőnk megmérgezte magát. A kórházba szállították, ahol azonban néhány óra leforgása alatt meghalt. Kovács Ilona idegben szenvedett. Nem sikerült még megállapítani, hogy idegcsillapítót vett-e be túlnagy mértékben, vagy pedig öngyilkosságot követett el.

— **Az a bizonyos borda.** A középkorban még általános hiedelem volt, hogy a férfinek eggyel kevesebb bordája van, mint a nőnek. Azt, hogy ez az állítás különbség nem áll fenn, először Vesalius, a híres holland orvos bizonyította be 1560-ban.

— **Rablótámadás az országúton.** Az aradmegyei Panatul nou-Ujarad község határában vakmerő rablótámadás történt. Damacus Ioan gazda éjszaka szekérrel tartott hazafelé, amikor ismeretlen tettes megtámadta, ki akarta rabolni, és súlyosan megsebesítette. A gazdát az aradi kórházba szállították.

— **A férfiak is viseltek hajtüket.** A régi görögknél a férfiak is viseltek hajtüket. A művészi kivitelezésű arany- vagy ezüsthajtükek rendszerint kabóca- vagy kigyóalakot mutattak.

„Drága” skorpók...

Mexikóban a skorpió-csapás annyira elhatalmasodott, hogy a kormány minden elejtett és beszoigaltatott skorpióra kénytelen volt díjat kitűzni. Az eredmény meglepő volt: valóságos megdöbbenő mennyiségű skorpió került beszoigaltatásra. Az elejtett csuszó-mászók száma azonban hetek múlva sem csökkent, úgy hogy a kormány jónak látta az ügyben a vizsgálat elrendelését. Ekkor kiderült, hogy a „közhasznú” gyűjtés egészen jól jövedelmez — magánvállalkozás alapját vetette meg önkéntelenül is. Néhány élelmes mexikói polgár skorpióshozatali vállalatot elalított, mely a gyűjtőket a fogvívásban levő „hazai készletek” pótlására, a szomszéd államokból juttányos áron óriási mennyiségű skorpióval látta el.

— **Laval a minisztertanács ülésén beszámolt párisi tárgyalásairól.** Vichyből jelenti a Haves-OFI ügynökség: Laval francia miniszterelnök Párisból visszatérve részt vett a Pétain tábornagy, államfő elnökletével tartott minisztertanács ülésén és részletesen tájékoztatta a kormány tagjait a megszálló hatóságokkal és más személyiségekkel Párisban folytatott tárgyalásairól.

— **Cukorkészítés Aradon.** Az aradi városi közelméleti hivatal közli: a közművelődési és a vállalatokkal, hogy cukorszükségletükre előleget kapnak, ha a Romoind cukorkészítéséről jelentkeznék.

— **Gyászvir.** Dragán Tamás nyugalmazott állami igazgató „a 10. hetvenhárom éves korában Besenova-Vechen-Obessenyón családja körében csendesen elhunyt. Több mint harminc évig működött Besenova-Vechen-Obessenyó községben és valóságos apostoli munkát végzett, úgy kulturális, mint gazdasági téren. Felelősei is értékelték nevelő, munkáját és kiváló tanítói működéséért királyi elismerésben is részesült. Mint igazgatótanító számos gazdasági intézményt alapított. A bolgárokat különösen kedvelte és nemcsak oktatta őket az országos gazdálkodásra, hanem példát is mutatott nekik. Nagyrésze van abban, hogy a bolgárok állattenyésztése és földművelése olyan magas fokot ért el. A besenova-bessenyoí arcos buza hírnevét ő alapozta meg. Temetése a község lakosságának osztatlan nagy részvéte közepette ment végbe.

— **Különös okmányhamisítás.** Az álló-óra is okmány és az óraműtatók eltulása okmányhamisítási! Ezzel a megállapítással ítélte el az esseni büntetőtörvényszék egy munkást, aki munkahelyéről elkésett munkatársát a gyár álló-órájának „megigazításával” akarta a késő következményei alól kivonni.

— **Meghalt a villamosbaleset áldozata.** Jelentettük, hogy Timisoara-Temesvárott a gyárvárosi Apollo mozi közelében Bretterer Miklós lakatos a villamoskocsi keréke alá került és életveszélyes sérüléseket szenvedett. A kórházba szállították, ahol sérüléseite behalt. Bretterer petrosani-petrozsényi illetőségű volt.

Ügyeletes gyógyszerárak

Szombaton, október 10-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot: Janka (a betegsegélyzővel szemben) és Butta (volt Weisz, Avram Iancu-tér).

Szombaton, október 10-én Timisoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszerárak: Belváros: Irgalmasok (Sft. Ion utca), Gyárváros: Meisner (Petru Maior-tér), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary tér), Józsefváros: Csillag (General Dragalina-ér), Mehalában a Corvin, Fratelía-Ujassodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremioi gyógyszerár.

MOZI

Szombaton, október 10-én Aradon a mozik műsora a következő: Aro: Karelina (francia film), Corso: Tiltott szerelem (olasz film), Forum: Nagy Frigyes (német film), Uránia: Egy mámoros éjszaka (olasz film).

Szombaton, október 10-én Timisoara-Temesvárott a mozik műsora a következő: Apollo: Férfiak nélküli ház, Capitol: Giarabub, Thalia: Karnevál Corso: A titokzatos szerető, Roxy mozi: Akasztófára Pedróval.

CORSO premier mozgó (Arad) Telefon 23-64

Felújított mozgó nyitott tetővel

Ma, szombaton!

Filmdarások 5, 7:30 és 9:30 órakor rendez. 3 óra 30 teljes egységnyi árakkal

Celida VALLI

TOSCO GIACHETTI
VIVI GIOI
OSVALDO VALENTI
CAMILLO PILOTTO

Scania. C. Gallone

Tiltott szerelem

Egy gyönyörű és romantikus szerelmek megrató története — Az asszonyok és a férfiak filmje

SPORTTESEMÉNYEK

A román válogatott keret újabb gólesővel igazolta jó formáját

A román válogatott csapatba kiszemelt játékosok szorgalmasan készülődnek a horvátok elleni mérkőzésre. A válogatott keret tagjai naponta folytatnak edzést és ennek keretében legutóbb a Juventus-Carnen vegyes csapatával játszottak edzőmérkőzést. A román válogatott csapat jelöltjei ezalkalommal már WM rendszerben játszottak és szakértők véleménye szerint

a 12:1 (3:1) arányú eredmény már ennek a rendszernek az eredménye.

A válogatott csapat csatársora különösen a második féldőben mutatott biztató játékot, amikor Covaci, Mihalescu, Radu Florian, Filotti és Bogdan összetételben játszott. Az egyes játékosok közül Radu Florian van nagyszerű formában, amit az is mutat, hogy negyvenöt perc alatt egymaga öt gólt szerzett. A válogatott csapat várható fedezetsora: Wetzer III, Dragan, Lupas összetételben egyre jobb játékot mutat és remélik, hogy ez lesz vasárnap a román egvületes legjobb csapatszerése. Az edzőmérkőzésen Jean Lapuşneanu szövetségi edző vezette és azt Medeleanu

ezredes, a román sport vezére, valamint Stroescu szövetségi elnök is végignézte.

A válogatott mérkőzés elé sportkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek, annál is inkább mert a horvátok az utóbbi időben elért eredményeik szerint elérték formájuk csúcspontját. A bolgárok elleni 6:0-ás eredmény és a szlovák válogatott felett aratott győzelem ezt mutatja. A sportegyletek közötti vetélkedés során éppen a legutóbbi pozsonyi torna igazolta a Gradjanski játékerőjét, már pedig éppen a Gradjanski adja a válogatott játékosok zömét.

Horvátország és Románia válogatottjai holnap csapnak össze első ízben és ez a mérkőzés érdekes összehasonlításra ad majd alkalmat.

A horvátok tudnak küzdeni és a győzelem megszerzése érdekében megfelelő technikai felkészültséggel is rendelkeznek. Az edzések alapján megállapítható, hogy a román egvületes utáncsak győzelmi esélyekkel indul a nagy küzdelemben, amely rendkívül heves és érdekes harcot ígér.

Beszámoló a magyar bajnokság egy fordulójáról

Szolnok—Szeged 8:1 (3:0). Szolnok, 1200 néző. Góllövő: Vezér, Laborcz (3), Kolláth, Nagy, Laborcz, Kalmár, Laborcz. Főlényes győzelem a szegedieknek két 11-es és Baróti kiállítására elvette kedvét. Szolnok: Horváth — Csabai, Kispéter — Selmecei, Szücs, Fazekas — Szánthó, Kolláth, Laborcz, Nagy, Vezér. Szeged: Aknavölgyi — Horváth, Gyuris — Ladányi, Kiss, Lakat — Báló, Baróti, Kalmár, Vörös, Nagy. A Szolnoknak minden sikerült, a Szegednek viszont semmi. A Szolnok védelmében Szücs volt a legjobb, de a többiek sem maradtak sokkal mögötte. A fedezetek, különösen Selmecei jó volt. A csatársorban Kolláth nyújtott kiemelkedőt, Laborcz is nagy kedvvel dolgozott, de a többiek ellen sem lehetett kifogást emelni. A Szegedben Aknavölgyi a nyolc

góll ellenére sem volt rossz. A háttvédek közül egyedül Gyuris mutatott valamit. Lakat rengeteget dolgozott. A csatársorban egyedül Kalmárt lehet dicsérni, de társai elhanyagolták.

Gamma—Elektromos 3:1 (0:0). MOVE-pálya, 1000 néző. Góllövő: Kemény (2), Váradi, Törös. Gamma: Tóth György — Nádas, Kónya — Horváth, Hires, Siklós — Váradi, Kovács, Kincses, Kemény, Hárai. Elektromos: Bakon — Pálkás, Kállai — Pázmándy, Marosi, Török — Rozsáli, Törös, Szendrődi, Börzsei, Buzási. Az Elektromos csak támadgatott, a Gamma gólokat is lőtt. A Gammában a védelem megfelelt. A támadófedezetek voltak a legjobbak a csapatban. A csatársorban Váradi csak a második féldőben mutatott válogatott formát. Kemény sokat

Sport-Foto-Optic

A legolcsóbb sportcikkek és azok javítása

A. M. Mülley-nél

Timisoara I., Str. Solderer 11

Fiók: IV., Bulev. Berthelot 10. Telefon 10-19

dolgozott. Kincses keveset mutatott, míg Hárai és Kovács-Kopec nem sok vizet zavart. Az Elektromosban a védelem volt a legjobb. A fedezetek is elfogadhatóak voltak. Elől Rozsáli és Buzási kerékkötő Szendrődi és Börzsei igyekeztek. Törös javult a második féldőben.

Kispest—Törekvés 1:1 (1:0). Kispest, 2500 néző. Góllövő: Hrotkó II, Kiss II. Kispest: Boldizsár — Kajdácsi, Gazdag — Simonyi, Villányi, Hidasi — Füzési, Nemes, Mészáros, Győrvári, Hrotkó II. Törekvés: Kiss I — Sipos, Bánkuti — Szücs, Roják Garamszegi I — Kassai, Kiss II, Kiss III, Kardos Déri. (Gál betegsége miatt nem játszhatott). Laav hairamu mérkőzés, igazságos döntetlennel. Egyik csapat sem mutatott különösebb teljesítményt. Kispesten a háttvédhármas Villányival az élen megtette a magáét. Igen jó volt Simonyi, helyenkint Hidasi, a csatársorból Nemes, Hrotkó és Mészáros. A Törekvésben Kiss I nehéz labdát is védett. Igen jól játszott Bánkuti, közösen Roják. A szvengén mozgó csatársorban a második féldőben feljavult Déri és Kiss II emelhető ki.

Tanasescu ismét kezes hainok

Az országos teniszbajnokságok versenyei befejeződtek. A férfi egyes bajnoka Tanasescu lett, aki a döntő mérkőzésen Caraulist 6:4, 6:6, 6:4, 6:0 arányban győzte le. A férfipáros győztese a Tanasescu—Schmidt pár lett, amely 1:6, 6:4, 6:2, 4:6, 6:3 arányban győzött a Rurac—Viziru pár ellen. A vegyespáros a Rurac házaspár nyerte, mert a döntőben 6:4, 11:9 arányban legyőzte a Mavrcodat—Schmidt párt.

A horvát futballisták átutaztak Aradon. A vasárnap Bucureşti-ben játszó horvát válogatott labdarúgó csapat pénteken este a gyorsvonalat átutazott Aradon. Az állomány az aradi sportélet vezetősze mélyiségei üdvözölték a horvát vendégeket.

Sport hírek mindenfelől

Belgiumi bajnoki mérkőzések: Gontoise—O. 1:1, 2:1, FC Mecheln—Forestoise 4:1, White Star—Boom 5:0, CS Brügge—Liersche 3:3, Fendracht—FC Antwerpen 2:1, Anderlecht—Standard 5:1, Beerschott—Tilleur 5:0, Union St. Gilloise—Racing 0:1.

A magyar bajnokságban a hatodik fordulóban tuljutottak a 200.000 nézőszámra. Tavaly a hatodik forduló után összesen 173.600 néző látta a mérkőzéseket, míg az idén 216.200. A hatodik fordulóban összesen 41.200 néző volt, ami szintén több a tavalyihoz képest.

A norvég bajnokságot az Örnhorten nyerte meg, amely a döntőben az Uredd Porsgrunn csapatát 2:1 (1:0) arányban győzte le.

November 14—15-én Mannheimben német—magyar birkózó viadalt tartanak. A versenyen egy a görög-római, mint a szabadstílusban összemérik erejüket a két ország válogatottjai. Összesen tizennégy mérkőzés lesz.

A magyar labdarúgó bajnokság vasárnap, nyolcadik fordulójának a mérkőzései a következők: KolAC—Kispest, Törekvés—Gamma, Elektromos—Vasas, Ferencváros—DiMÁVAG, Haladás—NAC, Újvidék—SalBTC, Szeged—Ujpest, Csepel—Szolnok. Amint látható meglepetésekre ismét van elég sok alkalom.

A német törvívó bajnokság eredményei a férfiaknál: 1. Eisenecker 6 győzelem, 19 kapott találat, 2. Adam 6 gy., 30 k. t., 3. Wolmer 5 gy., 26 k. t., 4. Wahl 5 gy., 29 k. t., 5. Jakobs 5 gy., 32 k. t. (43 induló). — A hölgyeknél 47 versenyzőből: 1. Allgayer Lili, 2. Schön Brigitta, 3. Hass Hedvig, 4. Krausgrill Gizella, 5. Höfer-Oslob Léni, 6. Jacob Cetrud.

A hatodik forduló után a magyar bajnokság góllövőlistáján a 10 gólos Laborcz (Szolnok) vezetett. 7 gólos: Bodola (NAC), Mézes (UAC), Sárvári (NAC), 6 gólos: Füstös (Ferencváros), Szusza (Ujpest), Vincze (SalBTC), 5 gólos: Beraxa, Deszka (Haladás), Kincses (Gamma), Klimek (DiMÁVAG), Olajkár II, Szabadkai (Csepel), Tóth L. (Gamma), Vácsi (KolAC), Wöcker (UAC), Zsengeller (Ujpest).

Az Ön részére sem késő még, ha egy sorsjegyet vásárol 300 leiert

Használja ki az alkalmat, amit az Állami Osztálysorsjáték nyújt és játszon a II. osztályban. Kérjen közelebbi felvilágosítást az eláruló helytől

Szerencse vár magára

Az Állami
A II. osztály huzása

1942 évi október 29 és 30-án

Osztálysorsjáték

KÖZGAZDASÁG

Gabonafeldolgozó vállalatok bejelentési kötelezettsége

Bármilyen gabonamennyiséget átvesz az állam a termelőktől

A katonai és polgári ellátási államtitkárság értesült, hogy a gabonatermelők abban a hitben, hogy termésüket zárolták és ezért nem adhatják el, felvilágosításul a következőket közli:

A gabonatermelők a háztartásuk szükségletére visszatartható mennyiségen felüli készletet bármikor eladhatják a körzeti kitermelési központoknak, a szövetségi szövetségeknek, a nemzeti szövetségi intézetnek, az import-export szövetségi központnak, malmoknak és az államtitkárságtól erre nézve engedélyt nyert gabonakereskedőknek. Az átadott gabona ellenértékét a hivatalos áron azonnal készpénzben kifizetik.

Itt írjuk meg, hogy az államtitkárság felszólítja a gabonát nyersanyagként használó ipari vállalatokat, hogy két példányban elkészített kérdőívet kötelesek kiállítani. A kérdőívet a megyei prefekturák bocsátják az érdekeltek rendelkezésére, amelyekből egyet a prefektúra láttaozása után legkésőbb október 20-ig az államtitkárság mellett működő központi gabonahivatal fogyasztási osztályához küldjenek, a másik példány a prefekturán marad.

Nem kötelesek kiállítani a kérdőívet a tészta-, piskóta- és árpakasztyók. A kérdőívek átvizsgálása után a központi gabonahivatal megállapítja a gyárak évi és havi gabonaadagját.

Egységes minőségű asztali bor forgalomba hozatalára kötelezi az árkormánybiztosság a bortermelőket és kereskedőket

Az országos árkormánybiztosságnak a hivatalos lapban megjelent rendelete kimondja, hogy tizenöt napon belül úgy a bornagykereskedők, mint a kiskereskedők, továbbá a más cikkek mellett dugaszolt bor árusítására jogosított kereskedők (a saját termésüket forgalomba hozó személyek kivételével) egységes asztali bort kötelesek forgalomba hozni. A standard bornak feltétlenül egészségesnek, világos színűnek (fehéres-sárgás), legalább 9,5 fől maligán erősségűnek 3,5 és 6 grammnyi literenkénti savtartalmúnak és 20-150 milligrammnyi literenkénti kénsvastartalumnak kell lennie.

Az egységes asztali bort a fenti kereskedők kizárólag egy literes dugaszolt üvegekben árusíthatják. A megengedett mennyiség eltérés nem haladhatja meg a literenkénti féldecilitert. A kereskedők kötelesek mindig elegendő mennyiségű egységes asztali bort

raktáron tartani.

Az egységes asztali bor árusításának kötelezettsége valamennyi városra, vasutálomási étteremre, étkezőkocsikra és hajókon levő vendéglőkre vonatkozik. A bor ára nagyban eladásnál nem haladhatja meg a 95 leit, kicsinyben a 115 leit literenként. Az összegben nincsen benne az üveg ára, a számlabélyeg és a négy százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték.

Vendéglőkben, bodegákban és korcsmákban és általában valamennyi fogyasztóhelyen az egységes asztali bort egy literes dugaszolt üvegben szolgálják ki, de a fogyasztó kívánására negyed- és félliteres mennyiségben is adható. Ilyen körülmények között az ár nem lehet magasabb 125 leinél literenként, 65 leit félliterenként és 33 leit negyedliterenként. Ehhez az összeghez még hozzászámítandó a négy százalékos rendkívüli nemzetvédelmi illeték.

Tíz és nyolcvan százalék között váltakozik a haszonkulcs a bor eladásánál

Az árkormánybiztosság rendelete kimondja, hogy a termelés helyén eladott bor ára ezentúl szabad forgalom tárgya. Azon nagyban és kicsinyben való boreladásra jogosított termelők részére, akik nemcsak saját termésű borukat árusítják, valamint a kereskedők számára nagyban eladásnál, ha a vétel és eladás egyaránt hordókban történik, a megengedett legnagyobb haszon 10 százalék, ha a vétel és eladás üvegekben történik, a haszon nem lehet nagyobb ugyancsak 10 százaléknál, míg ha a vétel hordókban és az eladás szűrés után, de szintén hordókban történik, 14 százalék, végül hordóban való vételnél és üvegben való eladásnál 25 százalék.

Azon bortermelők, akik nemcsak saját termésüket eladására bírnak jogosítvánnyal, valamint a bejegyzett céggel rendelkező bornagykereskedők a kimért mennyiségek árusításánál legfeljebb 15 százalék, dugaszolt üvegeknél pedig 25 százalék hasznot számíthatnak. Vegyeskereskedők haszna 20 százalék, korcsmárosoké kimért bornál és dugaszolt üvegeknél egyformán 25 százalék, harmadosztályú fogyasztói helyiségeké kimért bornál 25 százalék, dugaszolt üvegeknél 30 százalék második osztályú fogyasztói helyiségeknél 30, illetve 40 százalék, első osztályú fogyasztói helyiségeknél, vasuti étkező kocsikban és hajókon levő vendéglőkben 50, illetve 60 százalék, míg luksusz éttermekben 60, illetve 80 százalék. A hasznot a vételi árhoz mérik, amihez még külön hozzászámítják a szállítási költségeket, illetékeket és adókat, továbbá az elpárolgási százalékot. Valamennyi más szeszital a fenti rendelkezések alapján kiszámított haszonnal adható el.

KERESZTSZALAGGAL LÁTJÁK EL A DUGASZOLT ÜVEGEKET

Dugaszolt bor forgalomba hozatalánál az eddigi megjelöléseken kívül az üveg címkején feltétlenül feltüntetendő a termelő vagy kereskedő neve és az évszám. A bortermő vidéket csak akkor lehet a címkén megjelölni, ha a bor tényleg onnan származik és semmiféle más borral nem kevert. Az üveg kupakjába bevésendő a termelő vagy kereskedő védjegye vagy pedig a kupakra egy centiméter széles és hét centiméter hosszú papírszalag ragasztandó a fenti felírral. Az egységes asztali bornál ez a szalag szavatolja a minőséget. Ugy a borkereskedők, mint a termelők kötelesek helyiségükben látható helyen kifüggeszteni az árakat. Az üveg ára külön megjelölendő.

Fordításokat

irodalmi és szakműveket, okmányokat, levelezést, román, magyar és német, nyelveken, valamint bármilyen irodalmi munkát vállalatok Levelezőlap és deklarációra válaszolok. Timisoara-Pemesvár III., Kusu Sirianu-utca 2 szám, Weil.

Nem emelik a gyapot átvételi árát

Az országos árkormánybiztosság tudomást szerzett arról, hogy egyes gyapottermelők nem szolgáltatják be azonnal a betakarított gyapotot, mert olyan értesítéseket szereztek, hogy az átvételi árát emelik. Az árkormánybiztosság nyomatékosan hangsúlyozza, hogy nincsen szó az átvételi ár növeléséről.

A beszolgáltatással kapcsolatban az iparügyi, kereskedelmi és bányai államtitkárság figyelmezteti a termelőket, hogy a rendelkezések értelmében a gyapotot azonnal annak betakarítása után kötelesek beszolgáltatni. Akiknél kihágást állapítanak meg, az előirt bírságon kívül, a gyapotot elkobozzák és az illetőt táborba utalják. Az államtitkárság kéri a községi előjáróságokat, ellenőrizzék a gyapotbeszolgáltatásra vonatkozó utasításokat és kihágás esetében értesítsék a csendőrséget a kihágási jegyzőkönyv felvétele érdekében.

Az áruüzér a fogyasztó zsebére tör, küzdjünk ellene!

A buza, rozs, árpa és kukorica örlési díja

Az országos árkormánybiztosság rendelete adott ki, amelyel a buza, rozs és árpa tizonnás vagononként az örlési díjat a kereskedelmi malmokban 13.200 leiben állapította meg. A kukorica örlési díja ugyancsak tizonnás vagononként 10.800 lei.

Parasztalmokban tíz tonna buzáért, rozsért és árpáért 15.400 lei, kukoricáért 12.600 lei az örlési díj. Parasztalmokban az örlés vám ellenében is végezhető, ha a gabona tulajdonosa így kívánja. Ebben az esetben ezen a címen a gabonának legfeljebb hét százalékát lehet visszatartani.

Támogassuk a hatóságokat az áruüzér elleni harcban!

Ötven lóerőnél nagyobb gépi erővel dolgozó ipari vállalatok bejelentése

Az országos árkormánybiztosság most kiadott rendelete értelmében a gép- és fémpipari vállalatok kivételével az összes olyan ipari vállalatok, amelyek ötven lóerőnél nagyobb gépi erővel dolgoznak, október 13-ig kimutatást kötelesek benyújtani az árkormánybiztossághoz. A kimutatásban feltüntetendő a nagykoru munkásoknak kiutalt fizetés (egy hónapot kétszáz munkaórával számítva) külön a férfiak és nők részére a legkisebb és legnagyobb fizetés összegének megjelölésével. A kimutatásban szerepelnie kell a nem szakmunkásoknak is. A számadatok helyességéért a vállalat felel, a rendelkezést figyelmen kívül hagyó vállalatokat megbüntetik.

Uj tejüzemek Szlovákiában. Szlovákiában tíz új tejüzemet építenek. Ezek közül négy a napokban elkészül és megkezd a munkát. Az új tejüzemek naponta 6-10 ezer liter tejet dolgoznak fel. A másik hat tejüzem épületeiben is megkezdtek a gének felszerelését. A tíz szlovákiai tejüzem naponta 129 ezer liter tejet tud tejtermékké feldolgozni.

Haladéktalanul jelentsük fel az áruüzéreket!

Határidő napló

OKTÓBER 13:

Ötven lóerőnél nagyobb gépi erővel dolgozó ipari vállalatoknak a munkások fizetéséről készített kimutatásának benyújtása az országos árkormánybiztosságon.

OKTÓBER 15:

Cipőgyárak, üzletek és műhelyek eddig a napig kötelesek eljuttatni jelentésüket az előző kéthet készletről a nemzetgazdasági minisztérium termelési osztályához.

Utoisó határidő az egységes ellenőrző könyv (registru unic de control) beszerzésére.

OKTÓBER 18:

Öngyújtók lepecsételtetése a megyei dohánykereskedéseknél.

FORUM, ARAD

TELEFON 20-10

MA, SZOMBATON!

A velencei filmverseny első díjat nyert filmóriása! NAGY FRIGYES a nagy király hét éves háborúját, életét és küzdelmeit eleveníti meg ez a monumentális filmremek

NAGY FRIGYES

Rendezte: VEIT HARLAN
A főszerepben:

Otto Gebühr, Kristina Söderbaum, Gustav Fröhlich, Hans Nielsen, Paul Wewener, Paul Henckels, Hilde Körber

Előadások 3. 5. 7-15 és 9-30 kor. Műsoron kívül a legújabb 34. sz. híradó. Kezdeményezésre a városi könyvtárban

Rádió

SZOMBAT, OKTÓBER 10

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12 Katonaóra. 13 Hírek. 13.10 Zenekari hangverseny, énekszámokkal. 1-50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.30 Zenekari hangverseny. 17.30 Katonai rádióposta. 18 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19 Hangverseny. 19.50 Német

nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.20 Ének. 20.40 Előadás. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek, sport. 22.25 Táncczene.

Radio Moldova: 13 Hanglemezek. 13.30 Hírek. 13.45 Hanglemezek. 14 Jazz-band. 18.30 Tarka zene. 19 Előadás. 19.15 Hanglemezek. 19.30 Német és román indulók. 20 Előadás. 21.15 Hanglemezek. 20.25 Filharmonikusok hangversenye. 21.15. 21.15 Hanglemezek. 21.50 Ének. 22.05 Könn.

Budapest I: 6.40 Torna. 7 Hírek. 7.15 Ének. 7.30 Hírek. 10.15 Zenekari hangverseny. 11.20 Hanglemezek. 11.40 Felolvasás. 12.10 Szalonzene. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtársi szolgálat. 14 Művészletek. 14.30 Hírek. 15.20 Cigányzene. 16 Elbeszélés. 16.20 Idegen nyelvű hírek. 16.45 Magyar nyelvű hírek. 17 Táncczene. 17.25 Vidám csevegés. 17.45 Hanglemezek. 18 Felolvasás. 18.25 Hangképek innen-onnan. 18.40 Bulla Elma csevegése. 18.50 Hírek. 19.05 A kolozsvári kivánság-hangverseny közvetítésének megismétlése. 21.40 Hírek. 22.15 Táncczene. 23 Hanglemezek. 24 Hírek.

Budapest II: 17 Két elbeszélés. 17.30 Cigányzene. 18 Hanglemezek.

Budapest II: 17 Két elbeszélés. 17.30 Cigányzene. 18 Hanglemezek.

A timisoarai városi mozik műsora

Előadások kezdete 3, 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünnepnapi d. e. 11-kor is

CAPITOL

Libia védőinek hősiessége!

GIARABUB

Főszerepben: Doris Duranti, Carlo Ninchi
34-es számú O. N. C. hirdadó

THALIA

Nagysikerű film

KARNEVAL

Főszerepben: Karin Hordt, Gusti Wolf, Hans Nielsen, E. Fürbringer
34-es számú O. N. C. hirdadó

APOLLON

Egy fiatal lány fájdalmának és boldogságának története

Férfiak nélküli ház

Főszerepben: Mária Landrock, Hedvig Bleibtreu
34-es számú O. N. C. hirdadó

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Alláskeresés rovatban tíz szög tizenöt lei, minden további szög kettő lei. Minden más rovatban tizenöt szög harminc lei, minden további szög három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknek tíz lei pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Perfekt retusornőt keres sürgősen, nagyon jó fizetéssel „Foto Georgescu”, Braşov-Brassó, Victoriei-ut 9 szám. (3342)

Bejárónő, nem árja, könnyű munkára, déli-élt: pár órai takarításra felvétetik. Jelenként 2-3 óra között. Iványi, Timișoara-Temesvár III, Odobescu-utca 18. sz., szapu alatt jobbra. (2753)

Lapkihordó azonnala felvétetik

Jelentkezni Reclama Hirdetőirodában, Arad, Eminescu 8.

Kádársegédek és mesterek, valamint asztalosságok gépmunkához nagy kereseti lehetőségek mellett sürgősen kerestetnek. Appeltauer hordogár, Timișoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 5. szám. Telefon 43-46. (2755)

Tanyásgazdák szövetségére azonnala molnari keres, aki motorhoz is ért. Hatarul Arad, Campian No. 1, volt Turai csárda. (3431)

Küfütőleányt azonnala felvesz a Reclama Hirdetőiroda, Arad, Eminescu 8. (5235)

Keresek izraelita 16-17 éves fiut, esetleg nagyobb embert szobainasnak, azonnala. Jelentkezni déli-élt, Timișoara-Temesvár, I. V. Alexandri-utca 2. szám, II. emelet, ajtó 6. (2774)

Ügyes elárútolányok és megbízható fiu kifutónak azonnala felvétetik. Arlath cukorkaüzlet, Timișoara-Temesvár, I. Regele Ferdinand-körút 8. szám. (2771)

Küfütőleányt felvesszünk. Arad, Matei Corvin-utca 1. Harisnya-kötőde. (3437)

Zsidó bejárónőt keresek félnapra, egész napra, esetleg csak néhány órára, Jó fizetés, koszt. Timișoara-Temesvár IV., Tudor Vladimirescu-sor 15. szám, ajtó 1. (2732)

Takarítónő kerestetik Hotel „Europa”, Timișoara-Temesvár. (2772)

Mindenes szobaleány azonnala, vagy október 15-ére felvétetik. Cim: Timișoara-Temesvár IV, Mircea Voda-utca 8. szám. (2775)

Állást keres

Irodai teendőkben jártas magyar urileány, perfekt román nyelvtudással, magánvállalainál, vagy pénztárnoki állást keres. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3443)

Lakás ellenében házvezetést, vagy anyahelyettesi teendőket vállalnak. Cimeket „Házaspár” jelígre Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (3445)

Lakás

Két- vagy háromszobás lakást keresek Timișoara-Temesvárott, nem zónában, november vagy december elsejére. Ajánlatokat a Déli Hírlap szerkesztőségébe kérek (Bratianu-tér 3, első emelet) „Magyar újságíró” jelígre; esetleg szóbelileg, naponta d. e. 9-1, d. u. 3-7 között. Közvetítők ne fáradjanak. (5209)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lilliomtejkremet, lilliom-tejszappant és lilliompuvert, három színben. Kapható kizárólag

Városi gyógyszerárban

a „Fekete Sashoz” az Arany Szarvas épületében

Timișoara I., Piața I. C. Bratianu

Egyedülálló nőgyógyászati két szobás, fürdőszoba és konyhás lakását urinóval. Megtekinthető naponta 11-3 óra között. Timișoara-Temesvár, IV., Vacarescu-utca 12. szám, II. emelet. Ugyanott nagyon jó állapotban levő nagy fotel eladó. (2767)

Keresek butorozott szobát, fürdőszobahasználattal, központban. Cim: Arad, Ghiba Birta-utca 12, emelet. (3456)

Keresek a központban keresztény házban tiszta butorozott szobát, előszobával és fürdőszobahasználattal. Cim: Reclama Hirdető, Arad, Eminescu 8. (3452)

Adás-vétel

Eladó 14 HP. Astra-motor, prima állapotban, továbbá Petcus gabonatisztító 6-8 HP. Deutz-motorral, keveset használt. Merkovics Géza, Timișoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 46. szám. (2768)

Megvételre keresek jó állapotban levő NSU vagy Zündapp motorkerékpárt 200-250 cm³-est. Cimeket a timisoarai-temesvári kiadóba kérek. (2776)

Cementező!
nagyobb műhelyhelyiségre!
sürgősen keresek, víz és pári árammal, lehelő és istállóva. Díjazok ügynököket. Cim Reclama hirdetőben Arad, Eminescu 8. (2777)

Kombinált szoba, új, modern, diófurniros panelel eladó. Timișoara-Temesvár II, Pavel Rotariu-utca 5. szám, 2-es villamosnál. (2777)

Keresek modern ebédlőt, hálót és egy kombinált szobát. Arad, Cosbuc-utca 12. (3459)

Akkordeon, teljesen jó karban levő, 48 basszusos, eladó. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3453)

Egy szép cserépkályha eladó. Arad, Sinciu-utca 13. (3447)

Egy fél ház hely, a II. kerületi Zürich-utcában, két percnnyire a villamos megállótól, azonnal eladó. Érdeklődni: Timișoara II., Str. Geneva 6.

Fekete, rövid, keresztthuros zongora eladó. Megtekinthető 8-12 óra között Jakabné-nél, Timișoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 67. szám. (2769)

Megvételre keresek kristály csillárt és lekváros üvegeket 1 vagy fél literest. Telefon 30-41, vagy cim a timisoarai-temesvári kiadóban. (2754)

Mikroszkópot 150x-est tengerész látcsövet, kisméretű fényképezőgépet vesz Biedermeyer, régiségkereskedés, Timișoara-Temesvár, I. Mercy-utca 1. szám. (2756)

Déli ebédszünet az afrikai fronton